

Realitat i percepció de la crisi

- La sensació que la nostra economia no genera riquesa acabarà influint en les nostres empreses

JOAQUIM COELLO

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 15.02.10

Els mercats financers distingeixen entre la veritat, la realitat i la percepció sobre les inversions. Són diferents conceptes, sovint poc relacionats –en teoria ho haurien d'estar absolutament–, dels quals la percepció és el més importat. S'aplicaria aquí aquell vell adagi que de poc serveix tenir raó si no te la donen... perquè de poc val la bona realitat si la percepció és dolenta.

Les empreses espanyoles estan àmpliament internacionalitzades; per tant, l'efecte de l'economia espanyola i els mercats nacionals sobre aquestes és secundària. El BBVA i el Banco Santander, Telefónica, Iberdrola, ACS, Ferrovial, Abertis, Gas Natural, Repsol... tenen gran part dels seus mercats fora d'Espanya. El mateix es pot dir de moltes petites i mitjanes empreses que exporten amb progressiva intensitat perquè perceben les dificultats i atonia del mercat intern. Això és especialment cert per a les empreses catalanes perquè Catalunya, que és el 20 % del PIB espanyol, és el 25 % de les exportacions. Aquesta és la veritat.

L'índex borsari Ibex representa la realitat de la valoració de les nostres empreses en el mercat i ha crescut més d'un 20% el 2009. Es podria dir, doncs, que les inversions a empreses espanyoles s'haurien de percebre positivament perquè gran part del nostre teixit empresarial està internacionalitzat i es comporta adequadament en la crisi. Aquesta és la realitat.

La percepció sobre la nostra economia és dolenta bàsicament a causa de l'atur i l'endeutament públic. De res serveix la veritat o la realitat si aquesta és la percepció.

La nostra taxa d'atur, 19%, és el doble de la mitjana de la UE, però la nostra economia, teixit productiu i mercats són similars; per tant s'ha de concloure que és en el marc regulatori, i en concret en la legislació laboral, on hi ha la principal causa de la diferència. Qualsevol reforma laboral ha de preservar els drets actuals dels que treballen. Les reformes han d'introduir canvis però han de mantenir els drets adquirits de les persones perquè aquesta és la base de l'estat de dret.

La base de la reforma ha de ser liberalitzar la negociació col·lectiva, és a dir, la negociació per la qual empresaris i treballadors fixen les condicions de contractació. Els convenis sectorials dificulten ara aquesta llibertat, perquè no són un referent, sinó que obliguen les parts; i això per exemple fa impossible que malgrat que en circumstàncies de dificultat de l'empresa els treballadors acceptin una reducció salarial per mantenir l'ocupació, aquesta es faci. És a dir, dificulta un acord que ambdues parts voldrien. La referència de la revisió salarial a l'IPC és inadequada als temps perquè és la productivitat la que hauria de justificar increments salarials.

És cert que aquesta negociació requereix un marc regulatori, però la rigidesa actual del sistema condueix a la no contractació laboral per la percepció empresarial de les conseqüències que això pot tenir si les circumstàncies empitjoren. Hem de convertir aquest marc en una referència que ajudi la negociació.

La rigidesa també és present en el sector públic, on la dificultat de remunerar el personal segons el seu rendiment fa que la motivació i la iniciativa es dilueixin. La regulació mai ha d'impedir que els agents que han de col·laborar, sindicats i empresaris, arribin de forma transparent a acords que els són favorables.

La urgència de les reformes és gran. Espanya acumula un dèficit rècord del 12% el 2009, la recaptació per IVA i l'impost de societats han baixat respectivament el 30 i 40% el 2009, tenim un nivell d'atur molt alt, la previsió per al 2010 és que el PIB, és a dir, la riquesa del país, decreixi un 0,5%, i el nivell d'endeutament dels nostres bancs, empreses i famílies és alt. Els països de l'euro, la nostra moneda, creixeran el 2010 un 1,5% i Espanya decreixerà. Si aquesta situació es manté el 2011, el Banc Central Europeu apujarà els tipus d'interès per contenir la inflació i això deixarà Espanya, si no s'emprenen les reformes estructurals necessàries –mercat laboral i funció pública–, en el pitjor dels escenaris, perquè el cost del deute augmentarà, l'economia no crearà prou ingressos i amb el nivell de dèficit actual les polítiques d'inversió i suport al creixement no seran possibles. Per tant, podríem entrar en un període d'estancament econòmic. L'experiència dels 10 anys de no creixement del Japó per la seva crisi immobiliària és una referència allisonadora.

Arribem a la conclusió que el nostre teixit empresarial és sòlid, la percepció que en tenen els mercats és bona, però la percepció que la nostra economia no és capaç de generar riquesa, i que es distancii i allunyi del nostre entorn, acabarà influint en el nostre teixit empresarial. Els efectes d'aquesta percepció ja s'han començat a fer sentir.

Hem de ser capaços, doncs, de prendre mesures difícils que la ciutadania ha de poder entendre perquè l'alternativa és més dolenta i a mitjà termini insostenible. En aquests moments la nostra situació és pitjor que al nostre entorn. Val més que ho entenguem i actuem ordenadament i estructuradament en conseqüència, i sobretot que els polítics no agafin drecceres simulant que es fan reformes però deixant els problemes intactes.